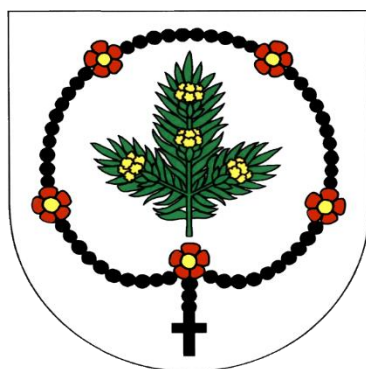

Obce
jinak.cz

Souhrn závěrů analýzy odpadového hospodářství obce Mníšek

Říjen 2021

Úvod a legislativa

Na začátku roku vstoupil v platnost nový zákon o odpadech a další související zákony, které v mnoha ohledech přináší do České republiky revoluci v odpadovém hospodářství. Jedním z hlavních cílů nového zákona o odpadech je minimalizace vzniku odpadu ukládaného na skládky a vyšší míra třídění komunálních odpadů. Tyto cíle Česká republika přenesla do svého zákona ze závazné legislativy EU.

Nový zákon o odpadech pro dosažení uvedených cílů zavádí několik nových nástrojů, a to především takzvanou „míru separace“, což je zjednodušeně poměr vytríděného a skládkovaného odpadu. Pro obce je stanoven první milník míry separace 60 % v roce 2025. Neplněním separačních cílů se obce vystavují riziku sankcí až do výše 200 tis Kč za každý rok neplnění.

Separční cíle pro obce a města

Rok	2025	2030	2035
Hodnota separačního cíle	60 %	65 %	70 %

Zdroj: Zákon o odpadech č. 541/2020 Sb.

Dalším nástrojem je „sleva na skládkovacím poplatku“, což ve zkratce znamená, že obce mohou určité množství odpadu ukládat na skládku za stejnou cenu jako doposud, ale při překročení zákonem stanovené produkce skládkovaného odpadu v přepočtu na jednoho občana, bude další odpad ukládat na skládku za výrazně zvýšenou sazbu. V následující tabulce jsou uvedeny změny sazby za ukládání odpadu na skládku v následujících letech.

Sazba pro jednotlivé dílčí základy poplatku za ukládání odpadů na skládku

Dílčí základ poplatku (Kč/t)	Poplatkové období v roce									
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030+
-využitelný odpad	800	900	1 000	1 250	1 500	1 600	1 700	1 800	1 850	1 850
-zbytkový odpad	500	500	500	500	500	600	600	700	700	800
-nebezpečný odpad	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000

Zdroj: Zákon o odpadech č. 541/2020 Sb.

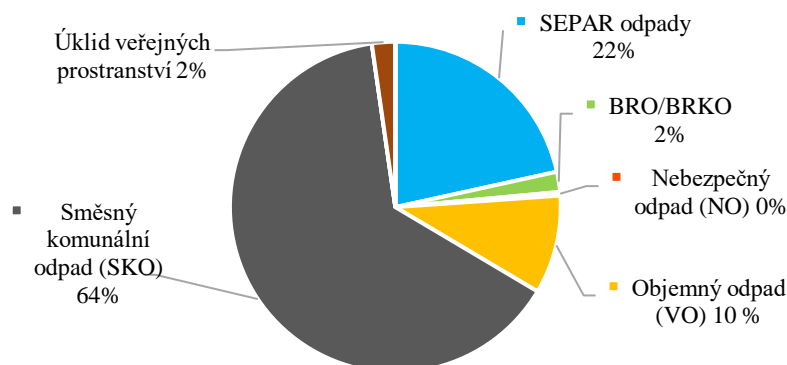
Mnoho změn a povinností, které nová legislativa přináší, bude mít v následujících letech přímý dopad na obce a jejich rozpočty, a proto je nutné se touto problematikou více zabývat. Obec Mníšek si za účelem posouzení aktuální připravenosti na plnění povinností nového zákona o odpadech nechala zpracovat analýzu odpadového hospodářství od nezávislé poradenské společnosti ARCH consulting. Rozsáhlá analýza všech aspektů systému odpadového hospodářství obce přinesla mnoho zjištění, která jsou uvedena v následujícím souhrnu nejdůležitějších zjištění.

Ekonomika odpadového hospodářství

Mezi zjištění analýzy patří zvýšená míra doplatku na odpadové hospodářství. V roce 2020 celkové výdaje na odpadové hospodářství (obsluha sběrných nádob a nakládání s odpady) činily 1 897 748 Kč.

Výdaje na OH v letech 2019 a 2020			
Položka	2019	2020	Meziroční rozdíl (Kč)
SEPAR odpady	358 181 Kč	409 257 Kč	51 076 Kč
BRO/BRKO	25 662 Kč	37 327 Kč	11 665 Kč
Nebezpečný odpad (NO)	13 503 Kč	6 752 Kč	-6 751 Kč
Objemný odpad (VO)	238 302 Kč	182 825 Kč	-55 477 Kč
Směsný komunální odpad (SKO)	1 082 700 Kč	1 218 345 Kč	135 645 Kč
Úklid veřejných prostranství	34 795 Kč	43 242 Kč	8 447 Kč
Výdaje celkem	1 753 143 Kč	1 897 748 Kč	144 605 Kč
V přepočtu na obyvatele	1 076 Kč	1 142 Kč	66 Kč

Výdaje na OH v roce 2020

Celkové příjmy (poplatek od občanů a bonusy EKO-KOM za zajištění sběrné sítě na tříděné druhy odpadů) byly ve výši 1 299 357 Kč.

Příjmy na OH v letech 2019 a 2020			
Položka	2019	2020	Meziroční rozdíl (Kč)
Poplatek od občanů	1 011 733 Kč	1 056 304 Kč	44 571 Kč
Poplatek od rekreatantů	84 000 Kč	84 000 Kč	0 Kč
Bonusy EKO-KOM	208 795 Kč	159 053 Kč	-49 742 Kč
Příjmy celkem	1 304 528 Kč	1 299 357 Kč	-5 171 Kč
V přepočtu na obyvatele	800 Kč	782 Kč	-19 Kč

V roce 2020 tedy obec doplácela na odpadové hospodářství 598 391 Kč, což představuje **míru doplatku 31,5 %**. Doporučená výše doplatku dle společnosti ARCH consulting s.r.o. a Svazu měst a obcí ČR by neměla přesáhnout výše 25 %.

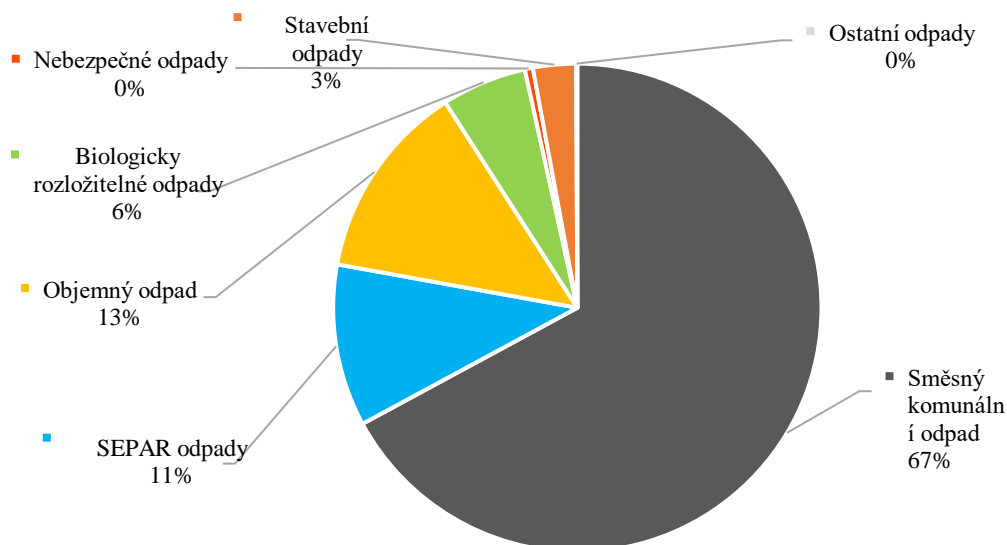
Produkce a nakládání s odpady v obci

V rámci skladby celkové produkce odpadů byly největšími položkami směsný komunální odpad (267,73 tuny - 67 %) a objemný odpad (52,09 tun - 13 %). Mezi další hlavní skupiny produkovaných odpadů patřily separované odpady - papír, plast, sklo a kovy (42,82 tuny - 11 %) a biologicky rozložitelný odpad (22,5 tuny – 6 %). Celkově obec Mníšek dosáhla za rok 2020 orientační **míry separace 28 %**, což je průměrná hodnota v rámci celorepublikového srovnání. Obec tím nicméně zdaleka nedosahuje hodnoty 60 %, která je pro rok 2025 stanovena zákonem o odpadech.

Tab. č. 12: Celková produkce skupin odpadů v letech 2019 a 2020

Název	Produkce 2019 (t)	Produkce 2020 (t)	Meziroční rozdíl (t)	Meziroční rozdíl (%)
Směsný komunální odpad	254,56	267,73	13,18	5,18
SEPAR odpady	57,70	42,82	-14,88	-25,80
Objemný odpad	89,33	52,09	-37,24	-41,69
Biologicky rozložitelné odpady	10,83	22,50	11,67	107,77
Nebezpečné odpady	2,81	2,13	-0,68	-24,20
Stavební odpady	0,00	11,36	11,36	100,00
Ostatní odpady	0,12	0,29	0,17	0,00

Celková produkce skupin odpadů v roce 2020

Dle benchmarkového ukazatele vykázala obec v roce 2020 podprůměrnou produkci směsného komunálního a objemného odpadu v přepočtu na obyvatele – tento fakt lze považovat za pozitivní z hlediska „míry separace“. Produkce SEPAR odpadů a bioodpadu v přepočtu na obyvatele byla podprůměrná – tento fakt lze naopak považovat za negativní vzhledem k výpočtu míry separace.

V následující tabulce jsou shrnuty produkce vybraných skupin odpadů v přepočtu na jednoho obyvatele v porovnání s benchmarkovými ukazateli.

Souhrn Benchmarků obce	
Měrná produkce SKO v kg/obyvatele obce 2020	161,1
Měrná produkce SKO v kg/obyvatele v obcích vel. 1001-4000 obyvatel 2020	199,8
Měrná produkce SEPAR v kg/obyvatele obce 2020	25,8
Měrná produkce SEPAR v kg/obyvatele v obcích vel. 1001-4000 obyvatel 2020	53,5
Měrná produkce VO v kg/obyvatele obce 2020	31,3
Měrná produkce VO v kg/obyvatele v obcích vel. 1001-4000 obyvatel 2020	48,7
Měrná produkce BRKO v kg/obyvatele obce 2020	13,5
Měrná produkce BRKO v kg/obyvatele ČR 2020 *	198,6

Dále je uvedena SWOT analýza, která stručně shrnuje veškeré zjištění analýzy odpadového hospodářství.

SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">- Motivační systémy pro občany- Nízká produkce SKO na obyvatele- Nízká produkce VO na obyvatele	<ul style="list-style-type: none">- Nízká míra separace- Vysoká míra doplatku na OH- Absence zařízení pro nakládání s odpady- Nízká produkce SEPAR na obyvatele- Nízká produkce BRKO na obyvatele
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none">- Zapojení PS do obecního systému OH- Zavedení kontrolních mechanismů	<ul style="list-style-type: none">- Sankce za nesplnění míry separace

Obec si klade za cíl na základě výsledků analýzy postupnými kroky změnit a optimalizovat současný systém nakládání s odpady v obci tak, aby byly splněny všechny zákonné povinnosti a minimalizovaly se dopady nového zákona na obecní rozpočet, a tudíž i na výši poplatku za svoz odpadu od občanů. O všech budoucích změnách v systému sběru a nakládání s odpady ve obci budou občané včas informováni, nicméně již dnes je jisté, že bez spolupráce a většího zájmu o danou problematiku ze strany občanů nebude možné splnit požadavky, které na nás nová odpadová legislativa klade.